

N°. 39.

Seitdeenâ, 28. September (10. Oktbr.)

1874.

Malsa par gabbu: Mahjas weesê 1 rubl., pašes nauba 60 kap.

R a h d i t a j s.

Cefschemmes sinnaas. No Nihgas: peeferti blehschi. No Behsu apgabbala: lo puischi nodarra, pee meitahm eedami. No Lihjeru bahlas: fuggineeku isglabbschana. No Wez-muischas: weesbat wallars. No Leijas Kurjemmes: stoblotaju sapulze. No Khebwales: ammata-swehifi. No Behierburgas: leelstisa Trobnamantineeka zelhofchana. No Warshawas: semlohyibas leetu istahde.

Ahrjemmes sinnaas. No Babzijas: grafs Arnims zeeti fawents. No Franzijas: Tjebra runna. No Londones: zelhofchana Seemelâe. No Spanijas: Karlitti teel salauti. No Turzijas: taifahs dumpis ar Persiju. Jaunafahs sinnaas.

Jautajumu isstaidroschana. — Rapeh; man buhs jawu dshwibu opdrohschinah? — Behles un selta graudini. — Keisars palihds. Dahwanas vreefsch missiones. Latweeschu wahrdu-grahmata. Peeliffuma. Motilde. Stahjis is bshwes. Graudi un seedi.

Cefschemmes sinnaas.

No Nihgas. Tai nakti no 23scha us 24to Septemberi tikla nosagti 10 diwupubdu swarri, las pee waktshubhdinas Daugawas mallâ atraddahs. Sagtu swarru wehrtiba bija 40 rubl. Polizejai isdewahs sagli sakert. — Tai 25tâ Septemberi tikla diwi blehschi ap pufsbeneas sakerti, kad tee is kahda namma (Kalleju-eelâ N° 98) isnahza, palku ap-palsch mehtela turredami. Palkâ atraddahs sagta wescha. — Kad winnus sakehra, tad weenam iskritta dselsstanga.

No Behsu apgabbala. Wezzu wezzais eerad-dums, puischu eeschana naktim pee meitahm, muhsu apgabbalâ wehl naw suddis, bet salko un suplo; jo barreem puischi naktim apfahrt wasajahs, pee meitahm eedami. Ka puischi naktim pee meitahm eet, gan naw teizama leeta, tomehr peezeeschama; bet kad winni apfahrt kuldamees wiffadus nedarbus nodarra, tad ta irr noschehlojama leeta. Kahdu druzjimu no schahdeem nedarbeem tē pastahstischu. Laudohnes Dhsene kahdas mahjas fainneeks lilla

fawahm meitahm istabâ gulleht. Puischi par tam dufmojahs, ka fainneeks netaujoht fawahm meitahm ahra gulleht un gribbeja fainneekam atreebt: winni tam kahpostus isarra, kasu arllâ juhgdami. S wihi nofert un tiffuschi strahpeti, weens dabbujis 80 un sepsini dabbujuschi 60 rihstes zaur bruggu teesu pee pagasta teefas. Tas waddonis bijis kahds S. no P. Schee bija labbibu pobstijuschi, feena laudses isplohsijuschi un scheluhni apgahjuschi un to wehl leetus laikâ darrijuschi, lai flahde buhtu leelala. Zitti meitâs-gahjeji atkal linnus is uhdena isnehmuschi un ismehtajuschi, atku peeeweewuschi un us kahdu fainneeku effoht schahmuschi, kas kartupekkôs paslehppees waltejis, tapeh; ka tas negribboht, ka pee meitahm eet. Nemeen to winni darrijuschi, bet arri reis istabâ eeschahmuschi. Nodarrita flahde sneedjotees lihds 400 rubteem. No nupat stahstiju, tas irr ap Laudohni notizjis. — Salgowskas Esaramuischas rentineekam puischi wahgus (rattus), kahdus 200 rubtus wehrtiba, pawiffam famaitajuschi, ta tohs nelur wairs newarr lilt; bet feschchi pee tam notwert, las neween flahdi dabbuhm aismakfah, bet arri pehreenu flah. — Pee sirgu sagfchanas atrasti diwi fainneeki, las fesch taggad zeetumâ. Arri pee teem atrastas daschas sagtas leetas, kur klehtis laustas. Winni stahw jaw no pufsgabba zeeti, pa weenam tumshâ zeetumâ, bet leebjahs teilt; bet no ta laika, kamehr zeetumâ, irr mittejusehs sagfchana.

No Lihjeru bahlas. Tai 1. Sept. stipros aulâ-lailâ tappa pamannita leel-laiwa ar saplobstahm sehgelehm, kas kahdu werji no bahlas is-

metta enfurus. Bet arri enfuri nespehja to notur-reht: wianna tappa dsihtha wehl kahdu gabbalu gar kraftu un tad pehdigi seklumâ ismesta, kahdas 50 affis no mallas. No leel-laiwas tappa palihdsiba lubgta; bet pee kauldamas wehtras un schahlda-mahm bangahm neweens neusdrohschinajahs palihgâ dohtees; if katriis atbildeja: „Man manna dsihwiba wehl naw wis apnikuse.“ Bet pehdigi 3 bahkas deenetaji Johns un Indriks Krohtmanni un Friez Jahnberg un 3 semneeki Pehters Kaudse, Jahns Samel un Jahns Adamsohn eesehdahs bahkas laiwa un Pehters Dahwidis wiinu willa pee seklumu. Wil-ni wairaf reises ismetta laiwu mallâ un tif pehz leeleem puhl-neem isdewahs leel-laiwu aissneegt. Usnehmuse skihperi, 2 matroschus un kahdas leetas, laiwa laimigi atbrauza atkal mallâ. Leel-laiwu jauz „Maria Lisette,“ kas pascham skihperam Ah-bolinam (Lubb-Gseres pagasta fainneekam) peederr un us Wentspilli brauza ar kohleem. Kad aula nostahjohs, laimejahs arri lahdiu glahdt. Pehz tam wilni irr peedsinnuschki leel-laiwu wehl tuwal pee mallas. Israhdahs, ka wianna naw fahdeta un tadeht zerre, ka wiannu warrehs glabht.

No Wezmuischas. Tai 15. Sept. sch. g. Wezmuischas Stelpes Bekkeru fohlas mahjâ tiffa no dascheem apfahrtejeem fainneekem isrihtota balle. Ge-eeschanas makfa bij lungeem 1 rubli un dahmas, no fungeem eewestas, bes makfas. Musihkis nebija ihsti teizams. Balles isrihtotaji prahtigi darrija, balles apmelletajeem labbas wallarinas apgahdami; jo ar tufschu wehderu gan mas preeki weiktahs, itt ih-paschi danzotajeem. Japateizahs fohlotajam Bis-dehn f. un wianna kohrim, kas pa starpahm kahdas dseefminas usdseedadami, balleneelus papreezinaja. Balle bij no kahdeem pahri simti zilwekem apmel-leta, kas rahda, ka laudis jaw zil nelo atsinuschki schahdu gohdigu preeku wehrtibu, kas, sinnam, lab-bali neta jittreihgi trohga preeki, „trohgu balles.“ Jo beeschaki gohdigus preekus laudim apgahdahs, jo drihsal „trohga balles“ fawu behru-deenu swin-nehs. Tapehz schahdas balles isrihtotaji pateizibu pelniuschki.

Kahds Wezumneeks.

No Lejas Kursenmes. Wezz-Sahtes ehr-gelneeka mahjâs, ka „B. w.“ sinno, noturreja tai 18. un 19. Augustâ fohlotaju sapulzi, us kuru kahdi 18 fohlotaji un 1 mahzitajs bija atnahlu-schi. Nahlofchu sapulzi nolikka us to swehtdeenu preeksch jeemas swehtkeem Schahlties ehrgetneeka mahjâ. — Lihds schim bij trohna Behrses muischas draudses-fohla pee 135 un wairaf behrneem weens weenigs fohlotajs, Bihruta f.; taggad schè irr oht-riis fohlotajs, J. Damberg f., Widsemneeks un Nih-gas Kreewu seminarî ismahzihis, kas tai 28 Aug. tizzis schurp aizinahs un tits, ka dsirdu, pagasta pascha nolihgumâ nemts. Schis jaw tas ohtriis fohlotajs Dohbeles aprinki, kas no Widsemnes at-nahzis. Tahs augstakas klaffes derrigums pee Behr-

ses muischas draudses-fohlas irr nu pilnigi atsihts. Zetturideenu tai 5 Sept. noturreja Dohbeles sem-lohpihas beedriba Dohbelè fawu general-sapulzi. Beedri tiffa usaizinati firsnigu dallibu nemt pee tahs tai 28. Sept. noturramas semlohpihas isstahdes. Tad wehl gadda-rehkins tiffa pasneegts par Doh-beles krahshanas lahdi un jauni beedri usnemti.

No Nehwales. Tai 15. Sept. tur tiffa swin-neti Nehwales gimnastijas direktora, Dr. L. Gahl-nâk, 25ta gadda ammata swehtki. Nehwales awise schohs swehtlus plaschi jo plaschi apraksta un fawâ aprakstâ isfalka, zil leelu mihslestibu un pateizibu minnetais gimnastijas direktoris eemantojis. Swehtki arri tiffa pagohdinati zaur to, ka gubernators un zitti augsti lungi bija atnahluschi. Ar firsnigeem un dedsiigeem wahrdeem gimnastijas inspektors Ber-ting f. apweizinaja direktoru us wianna swehtkeem. Sawâ runnâ Berting f. peeminneja direktora dar-bus un puhliaus gimnastijai par labbu, wianna gah-daschanu un palihdsibu, to winsch dascham labbam pasneedsis.

No Pehterburgas. Sestdeen tai 21. Sept. leelfirsts Trohnamantineeks ar Trohnamantineezi un behrneem un leelfirsts Wladimirs ar fawu laulatu draudseni aisbraufuschi us Liwadiju (Krimmâ). — Tai 14. Septbr. tiffa eeswehtita jauna basniza preeksch luttterutzigeem. Schi basniza irr no kohla buh-weta un eesch wiannas warr faeet kahbi 500 zil-weki. Preeksch schihs basnizas un fohlas-namma usbuhweschanas irr nauda tilkuse dahwinata. Mufsu augsts Keisars dahwinaja 5500 rubl., Birschas tir-gotaju beedriba 4000 rubl. un kahbi 26,000 rubl. tiffa falaffiti zaur dahwanu eewahschanu. Pee bas-nizas eeswehtschanas tiffa wahktas dahwanas un falaffijahs lihds 1200 rubl. — Pehterburgas awi-ses sinno pahr diwi leeleem ugguns-grehtkeem. Mor-schanskâ (Lambowas gubernijâ) nodegga tai nakti no 15ta us 16to Sept. 90 nammi un tai 4ta Sept. Pogarâ (Tschernigowas gubernijâ) nodegga 2 bas-nizas, 87 dsihwojamas ehkas, fohlas namis un 55 bohdes. Zil leela ta fahde, wehl naw sinnam.

No Warschawas. Pahr to semlohpihas leetu isstahdi, kas Septemberim fahkotees tiffa Warschawâ noturreta, taggad Kreewu awise „Golofs“ tahdas sinnas pasneeds. Pirmâ isstahdes deenâ bijuschki 5000 zilwelu, ohtrâ deenâ wairaf ka 10,000 zil-welu un treschâ deenâ 14,000 zilwelu, kas us is-stahdi bija fanahluschi. Genemschana bija daubs lee-lata, neta isstahdes komiteja to eepreekschu bija ap-rehkinajuse; jo tais pirmâs trihs deenâs eenehmuschki kahdus 6500 rubl. Preeksch isstahditu leetu labbas apskattischanahs eesahkumâ raddahs lawe-llis, prohti eesahkumâ wehl nebija farakstihis isstah-ditu leetu rullis, pehz kurra warretu ahtrumâ dab-buht sinnaht, kahdas leetas un isstrahdajumi atroh-nami un kurrâs weetas tee isstahditi. Kapehz rul-lis eesahkumâ pahr isstahditahm leetahm wehl ne-

bija gottams, tas weegli isflaidrojams, vrohti dafchi isstahditaji bija sawas leetas lohti wehlu eesuh-tijufchi, tapehz rulli til ahtri newarreja farastibt. Isstahdes weeta irr garrens ischetristubrigs plazzi. Tee leelatee ee-eeschanas wahrti irr ar farrogeem, puflehm un zitteem gresnumeem ispuschlotti un no scheem wahrteem wedd plats zeksch zaur isstahdes plazzi. Platscha widdu atrohnahs skunstigi eetaifihits awots jeb fontehe, kas augsti uhdeni gaisa sweesch. Ap fontehe irr majs dihtis, kur dauds uhdens-putni eelscha. Weenu treschu dafku no isstahdes platscha eenem masehines un semlohpju ribki un ohtru treschdaku mahju kustoni. Platscha widdu, kur arri restorazijas eetaifitas, wissu deenu spehle musihkis.

Uhrsemmes sinnas.

No Wahzijas. Ar firsta Bismarka wesselibu arweenu labbaki klahjotees, ta ka warroht zerreht, ka winsch ar laiku pilnigi isweffetoschotees. Jaw taggad winsch wairaf stundas pa deenu sawus walsts darbuz strahdajoh. Kad Wahzijas walsts sapulze sahffees, tad arri Bismarku gaidoh Berlinē, jo pee sapulzes atklahschanas winsch tatschu gribbehs klacht buht un winnam arri klacht jabuht. — Awises jaw sinnoja, ka Wahzu keisars nobohmajis zekoh us Rohmu, bet ka taggad dsird, tad winsch gan nebraufschoh, jo winna leelais wezzums un winna wesseliba neatlaujoh us tahdu tahku zekku dohtees; turklacht Rohma nobraufscham winnam wajadsetu ar pahwestu farunnatees un schahda farunnaschanahs schim briescham nebuhtu bes kawelkeem un grubtumeem, kur Wahzijas waldbai jafarro prett garridsneeku ribfoschanahm.

— Grafs Arnims schinnis deenas tizzis no waldbas zeeti fanemts. Arnims bija pa konziles (preesteru sapulzes) laiku Rohma par wehstneeku jeb suhtri un beidsama laika Parihse par Wahzijas wehstneeku; tad winsch janahza ar Bismarku naida un wehlat winnam bija is sawa walsts ammata jaisstahjabs. Taggad winsch tikla zeeti fanemts, tapehz ka dafschus swarrigus walsts papibrus un ralftus effoh flehpiis. Ka dsird, tad winsch kahdai ultramontanu parijas awisei dafschadas sinnas laidis, kahdas pehz waldbas spreeduma wehl nebija klaija laischamas.

No Franzijas. Wezzais Tjehrs taggad de wees us zekfoschanu un taggad irr nonahzis Italijs. Tai 15. Sept. winsch bija Wisilles pilsehtu un tur turrejis swarrigu runnu. Sawu runna dafschadas swarrigas politikas leetas un notikumus peeminnejis, fazzija, ka Ciropa (Ciropas walstibas) ne-effoh tahda, kahda winna bijuse preefsch 60 gaddeem, tas irr, winna taggad neturroht kaunu prahtu us Franziju ka toreis. Taggad Ciropa turroht meerrigu prahtu un pa leelakai dafkai wehlejotees, lai Franzija pee pilna spehla attihstischanas nahktu.

Kad Franzija tiktu eegrohsita lehnina waldbiba, tad Ciropa to par derrigu waldbibu preefsch Fran-

zuscheem neturretu, tapehz ka lehninneeku partija, wahjaka par tahm partijahm buhdama, nespehtu us ilgatu laiku waldischanu sawa rohla noturreht. Ta Tjehrs sawa runna spreda. Kad Tjehrs Rohma nonahza, tad tee tur dsihwodamee Franzuschi wianu apfweizinajuschi itt ka kahdu walbineeku. — Mat Mahons suhtijis sawu adjutantu (palihgu) us Bulonas pilsehtu, lai apfweizinajoh bijuscho keisareni Eischeniju, kas tur nobraufschoh kahdas mantas darrischanas deht. Waldbiba un lehninneeku partija par tam saihgusch, ka kahda parwalste atkal republikaneetis iswehlehts par tautas weetneeku walsts sapulze, lai gan wissas zittas partijas (legitimisti, orleanisti un bonapartisti) bija weenojuschees, weenam kandidatum sawas balfis doht, tad tomehr republikaneeschu kandidats dabuja 6000 balfu wairaf. Tas kahda, ka walsts atsinuse, ka schim briescham Franzija til republikas waldbiba warr pastahweht, ka to arri Tjehrs sawa runna peeminnejis un arri zittur to isfazzijis.

No Londones. Tai 20. Sept. notikkahs Londone kahda nelaimē: kahds fuggis, kas ar schaujamu pulveri bija lahdehts, aisdegdamees sprahga gaisa. Tas tur klachtuma buhdams tilts tikla fadaufihits, dauds ehlas apflahdetas, 3 fuggi uhdeni nogremdeti. Arri labba teesa zilweku tikla eewainoti. Bil zilweki pee tam sawu dsihwibu saudejuschi, wehl naw ihsti sinnam. Lihds schim jaw peezi lihki is uhdena iswillti. — Ap to paschu laiku, kad Austreeschi isrihloja zekfoschanu us seemetu leddus juhru, arri Anglija schahdu zekfoschanu jeb ekspediziju isrihlojuse. Schai ekspedizijai bija tahds usbewums, lai winna, us seemeeteem nobraufuse, usmekletu Austreeschu zektotajus un teem palihdsetu. Angtu seemetu-zektotaju waddonis bija drohschais, ismannigais seemetu brauzejs kapteins Wiggans. Kad Wiggans kahdas feschas neddekas seemetos pa juhru bija brautajis, tad winsch sahka Austreeschus mellet. Winsch nobrauzu us Nowaja-semku, zerredams, tur Austreeschus atrast. Austreeschi tur arri bija apstahjuschees, bet kad Wiggans tur nonahza, tad tee jaw bija aisbraufusch. Wiggana brauzeens seemetos ne-effoh bes swarra preefsch seemetu-semju un juhru ispehtischanas. Ta par prohwi Wiggans apleezina, ka Karijas juhra lihds Oktobera mehnesim ne-aisfalloht. Ja nu tas ta irr, tad warretu no Ciropas taifni us Ameriku nobraukt zaur seemetujuhru, zaur to zeksch buhtu dauds ihfaks.

— No Londones teel sinnohts, ka dafschas weetas strahdneeku alga teel pamafinata, ihpafchi strahdneekem, kas dseljs-fabrikos strahda, tapehz ka dselstis zenna krittis. Zittas weetas atkal strahdneeki no darba atstahjuschi, leelatu algu praftidami. — Tai 18. Sept. kahds Angtu wirfneeks apturrejis Spaneeschu fuggi, kas no Irlandes us Spaniju brauzis. Winsch tapehz to darrijis, ka us minneta fugga atraddis 13 leelgabbalus, kurri laikam preefsch Kar-

listeem teel nowesti. Ruggineeli gan teitufchi, ka wiinni leelgabbalus preelſch Spanijas waldibas weddoht. Kamehr ſkaidri nebuhs iſſinnajuſchi, waj teeſcham leelgabbali teel weſti preelſch Spanijas waldibas, tamehr fuggis laitam netiks waſſa; taggad wiſch wehl teel zeeti turrehts.

No Spanijas. Karlſteem karroſchanâ fahl arweenu flittaki klahteſ; tur waldibas ſaldati Karlſtus fateel, tur wiinni tohs waj nu ſakauj waj aiſdſenn. Beidsamâ laikâ Karlſtu waddonis, Kulkala lihdſ ar ſawu deſlu, tiſſa wairaf reiſu ſakauti, tâ ka wiinnam ar ſawu karra pulku bija ja-attahp-jahs. Bits kahds Karlſtu waddonis, Derga wahrâ, tiſſa ſawangohſ un wiinna karra pulzinhſ, kahdi 1400 ſaldatu, tiſſa iſſlibdinati. Leelaka kauſchanahs notikka tai 25. Septemberi. Birmâ kauſchanahs deenâ newarreja iſſinnaht, waj Karlſti waj waldibas ſaldati wirſrohku dabbruſchoht, bet ohtrâ deenâ, tad waldibas ſaldateem iſdenahs ar ſaweem leelgabbaleem jo naigi uſbrukt, tad Karlſti tiſſa ſtipri ſaſchaudit, tâ ka winneem wairaf battakoni tappa iſmaſtati. Wehl jo ſtipraki tiſſa ſakauti Karlſti pee Pobletas, tâ ka wiſſ pulks ſakhta behgt un wehlat tiſſai kahdus 200 behgtus ſpehja ſawahſt. Wiſſ turreenas apgabbahs effoht ar eewainoteem Karlſteem tâ bahſtin peebahſis. Nupat peeminnetahs kauſchanahs rahda, ka Karlſteem wairſ negribb weſtees. Jo wairaf wiinni teel ſakauti, jo wairaf wiinni duhſchu paſaude, turpretti waldibas ſaldateem lihdſ ar uſwarreſchanu wairojahs pakaufchanahs un zerriba, ka ſawus prettineekus pahrguhſchoht. — Spanijas republikas preelſchneekſ marſchals Serrano, eſfoht pee tahs atſihſchanas nahzis, ka wajagohſ ſtingras, ſpehzigas waldibas, ſas wirſ wiſſahm partijahm ſtahwedama, tahs ſpehſ apſpeeſt un taggadejai republikas waldibai tahda ſtingruma ne-effoht; tapehſ wiſch effoht nodohmajis, walſtei liſt pahrfpreeſt, lai ſew par waldineeku eezehtohſ bijuſchas tehninenes Iſabelles deſlu Alſonſu, Auſtrijas prinzi, ſas taggad 17 gaddus wezs.

— Jaw pahri reiſu eſſam peeminnejuſchi, ka Karlſti ſawſtarpigus tautas-liſtumus karroſchanâ ne-eewebro, wiinni uſbruhſ ſweſchas tautas laudim, ar kurreem wiinni neſtahw karroſchanâ. Tâ par prohwi wiinni ſchahwa us Wahzu karra laiwahm un us weenu Frantſchu damſfuggi. Taggad Karlſti uſbruktufchi brihwalſtei Andorra. Karlſtu ſaldati bija pahrgahjuſchi pahr Andorras rohbeſchahm un winneem tur bija ſawi karra eerohſchi janoleel, tapehſ ka Andorras walſts pee karrotaju partijahm nepeederredama, nedrihſt pehſ ſawſtarpigeem tautu-liſtumeem atkaut ſweſcheem ſaldateem ar karra eerohſcheem pahr rohbeſchahm pahr eet. Karlſti minnetohs liſtumus ne-eewebrodam, fahl ar Angorras brihwalſti dumpi.

No Turzijas. Starp Perſiju un Turziju ne-meeri radduſchees. Nemeeri no tam zehluſchees, ka

Turki un Perſeeſchu us rohbeſchahm dumpi nahluſchi, zits pahr zitta rohbeſchahm eedams. Abbas waldibas, tiſſalabb Turku tâ arri Perſeeſchu waldibas us tam nu ſtrahda, lai warretu meeru uſturreht, bet tâ leekahs, tad tas gan ne-iſdohſees. Nupat us Turziju atnahluſe ſinna, ka kahds pulks Perſeeſchu jahneeku pahr Turzijas rohbeſchahm pahri gahjuſchi. Tit lihdſ tâ Turku waldiba ſcho ſinnu dabbruſe, wiinna tuhdal weenu karra pulku turp aiſſubtiſuſe, ſas eenahjeus atpalkat atdſihtu. — Turreenas awiſes rakſta, ka Perſijas ſchahſ gan us dumpi nedohmajohſ, bet daſchi no wiinna pawalſtneekem, nepalkauſigi buhdami, dumpi ſakohſt. Turku awiſes tahdu padohmu iſſalka, ka Turku waldibai ſtingri jaſturrabs, lai tahdas nepareſſas, uſbruktchanas, kahdas no Perſijas pawalſtneekem iſdarritas, warretu atbihdiht un meeru uſturreht.

Jauſakahs ſinnas.

No Berlins. Tai 26. Septemberi (8tâ Oktoberi). Grafs Arnims tiſſa zeeti ſanemts, tapehſ ka daſchi walſts papibri jeb rakſti ſudduſchi. Râ taggad teel ſinnohſ, tad truhſtoht kahdi 56 rakſtu-gabbali. Waj bes minneto rakſtu ſlehpſchanas grafs Arnims wehl to zitta nodarriſis, pahr to wehl nelahdas ſinnas naw laudis laiſſas (tâ ſinno Wahzu awiſes „N. N. B.“). — Tautas weetneekſ Niegolewſtij irr zeeti ſanemts. — **Serbija** atradduſchi ſabee-droſchanohs us dumpi.

Jautajumu iſſkaidroſchana.

Nihgas Latw. beedribâ tohp turreti jautajumu iſſkaidroſchanas walſari. Schis irr ſwarrigs darbs apgahmoſchanas laukâ, to lihdſ ſchim beedriba pehſ ſawa liſtumohs norahdidama mehrka, irr ſtrahdajuſe. Tit janoschelo, ka tahds darbs naw nopeeinaki ſtrahdats un ſchinni gaddâ pawiffam pee mallas noguldihts. Zerriba leel gaidiht, Waſſara nobeigufe, dabbas ſaimneekſ atgahdina ſawus weetus, zehtohſ eelſch ruddens un ſeemas dſihwoſteem; warruhſt ka pahrzehtohs arri Nihgas Latw. beedribas jautajumu iſſkaidrotaji ar jo pilnahm darba ſohmahm un ſpirgteem darba ſpehteem un ſtrahdahs atkal apgahmoſchanas laukâ, ſaweem lihdſbeedreem un tauteeſcheem par ſwehtibu un labklahſchanu? Kaut zerriba nepameſtu taunâ, bet peepilditu ſawas ſohliſchanas!

Râ jaw peeminneju: jautajumu iſſkaidroſchana irr ſwarrigs darbs apgahmoſchanas laukâ; tadeht arri jawehlejahs, kaut tas darbs tiltu ſtrahdahſ, ne tit ween Nihgas Latw. beedribâ, bet arri wiſſur, ſur ween zilweki dſihwo, jo latram zilwekan irr wajjadſiga prahta gahſma. Bet ſchinni reiſâ ar ſaweem nodohmeem greeſſchohs pee ſaweem tauteeſcheem, ar to uſſtubbinaſchanu, jautajumu iſſkaidroſchanu eewest un leetiht katrâ derrigâ beedribâ un tur wehl nelahdas beedribas naw, tur ihpaſchi jautajumanas ſapulzes noturreht. Eſmu dſirdejis, ka daſcheem wehl ne-effoht ihſti ſaprohtams, ſas ihſti eelſch jautajumu iſſkaidroſchanas tohpohſ ſtrahdahſ un kahdâ wiſſe tas irr tas ſwarrigais darbs apgahmoſchanas laukâ. To ſchê ihſumâ iſſkaidroſchu.

Jautajumu iſſkaidroſchanu warram ſalihdſinahſ ar ſtohlas darbeem, tahdâ wiſſe: Pee jautajumu iſſkaidroſchanas wajjaga ſapulzetees, latram ſas wehlahs dabbruht ſinnaht to, to wiſch gan ar ſawahm azzim redſ, bet wehl neſaproht, prohti: zilweks, lohps, ſtahds, kohſ, ar wahrou faktoht wiſſ, ſas ſemmê un gahſâ atrohdahs. Par kurru leetu kahds gribb ſinnaht dabbruht, tas lai praſſa, jeb jauta,

waj nu ar muttes wahrdeem jeb zaur uskräftichanu, teem wihtreem, kurri jautajumu isflaidroschenu usnehmufchees waddiht. Sinnams, pee jautajumu isflaidroschanas arri wajjaga tabdeem wihtreem dallibu nemt, kas irr wiffadu leetu pratteji — arri mehš, zaur jautajumu isflaidroschanaht, tohs labbumus warram panahft, ka weena leeta tohp jo wairaf ispehtita (winnaas labbumi teef wairaf sinna-mi), jo leelata gribbeschana zeffahs pehz eemantoschanas, jo wairaf praffitaju, jo ahtraka dabbuschana. Jo sinnam, ka mums stary peeaugufcheem zilwefeem irr daudj tahdi, kurri mas, jeb nekahdu floblas mahzibu naw kaudijufchi, arri tee, kurri semmatas floblas apmeklejufchi, irr sawu mahzibas laiku pawaddijufchi, ar räftischenu, rehkinaschenu wahzu wallodas mahzifschenu, jo kohti mas tahdu, kurri buhtu dabbujufchi eepafihtees ar dabbas sinnatnibahm, ammatneezibu, tirgoschenu u. t. pr. jo tas irr sinnams, ka tas naw eespehjams ifkatram tahdas floblas apmekleht, kur tohp mahzihts par to, to nupat peeminneju un to mehš newarram leegt, ka tahdu leetu sinnaaschana nebuhtu wajjadfiga. Wet fur tad nu eest un no kam mahzifees? no grahmatahm! Wet tahdas grahmatahs mums wehl irr mas apgabdatahs un arri wiffaem naw eespehjams, tahs derrigatahs atrast un eegahdatees un dascheem wehl naw ihsti faproytami tee aprafti no wairaf swarrigatahm leetahm un apbrihnojumeem dabbas-spehteem, tadeht pee tam arri wajjadfige tahfatahs isflaidroschanas.

Kad nu wehl ehwehrojäm, tahs wajjadfibas, to apraftitas neatrohdäm un to arri katru reisu apraftiht naw eespehjams, bet zaur jautajumu isflaidroschenu tahs warram faweeem tuwat dshiwodameem sinnaas darriht, dohmas wahrdees pahriweft.

Ta tad mums jautajuma isflaidroschana jo wajjadfiga, ja gribbam strahdaht tohs darbus, kurri mums jo dshiti leef mefleht dabbas mantas kambardees un is teem garra barribu fagahdaht, lai jo spehzigakas dohmas iszeffahs is muhsu tauteefchu firdim.

Warrbuht, ka daschs us semmehm dshiwodams tauteetis galwu kratihhs fazzidams: ka mehš warram eewest tahdas jautajumu isflaidroschanas, jo muhsu apgabala mas, jeb zitta ne pawiffam naw tahdi wihri, kurri par augfcha minnetahm leetahm, jeb darbeem warretu kahdu isflaidroschenu doht. Arri mums naw tahdas beedribas, kurrahm tahdas teefibas preefch tahdeem darbeem fapulzes noturreht.

Ta nu wehlejeet man us tam atbildeht. Ka gan arri us semmehm warr jautajumu isflaidroschanas eewest, ja zittai pafcham irr labba gribbeschana. Pirms par beedriba trufkumu un teefbahm jafalka: ja nu fur naw tahdas beedribas, tad jaw tahdas teefibas irr pagasta waldischana, fawus pagasta lohzehtus fapulzeht, deht fawas labflahschanas wajjadfibahm farunnatees un spreest, kahda wihse tas wifsderrigaki panahfams. Kurri pagasta lohzehti nu wehlahs tahdas jautajumu isflaidroschanas fapulzes noturreht, tad sinnams pagasta wezzakam wajjaga tahdu fapulzi waddiht, ka fahrtiba pehz liffuma tohp ufturreta. Tad par jautajuma isflaidrotaju trufkumu runnajoht, jafalka: Ka nu jautaschanas irr daschadas, zitta weeglata, zitta atfal swarrigata, ta arri sinnams, ne wiffaem zilwefeem irr weenadas garra dahwanas, zits augftu floblu apmeklejis naw to gudribu eemantojis, to daschs tahds, kas semmakä flobla mahzibu kaudijis, jo warrbuht dascham augstfloblas mahzehtim gudribas gabja pa weenu auf eefschä, pa ohtu ahra un galwa mas ween usglabbajahs un turpretti daschs mafs floblinees, zaur swarrigu grahmatah luffifschenu un is prahfigu wihru farunnahm, ka arri is pafchas dabbas, daudj gudribas irr mahzifees, ta ka daschas swarrigas leetas isflaidroschenu warr tam ufstizzeht. Tadeht gan nebuhtu par daudj jafchaubahs, ka us semmehm, pawiffam tahdi

wihri naw atrohdami, kas jautaschanas warretu isflaidroht. Jo muhsu Latwija, katra apgabala, atrohdahs tee, mums wiffaem sinnaami, swarrigu leetu pratteji, ka: mahzitati, ahrtes, mefcha-fungi, teefas-fungi, floblas-fungi un wehl daschi zitti.

Wet ja nu dascha apgabala pawiffam neatrahtohs tahdi wihri, kurri spehtu swarrigus jautajumus isflaidroht, tad fchim trufkumam warretu tahda wihse palihdeht. Pagasta lohzehti, zaur pagasta wezzako fapulzeti, ezeht weenu jautajumu komiffiju no teem, ta apgabala prahtigaleem wihtreem. Scheem wajjaga wiffus swarrigatahs jautajumus uskräftiht un peesuhthiht Latweefchu laika-räftu redatzijahm. Kad nu fchi jautajumu par derrigu atraddihs, tad to eeliks fawä lappä. Jo warram zerreht, ka katris tahs leetas prattejs to zaur laika-räftem isflaidrohs. Wet lai isflaidrotaji par welti nenopuhlejahs, tamdeht ka weenu jautajumu wairaf isflaidrotaji reifa redatzijai peesuhtha, tad buhtu tas ta darrams: kad pee redatzijas weens isflaidrojums peesuhthiht, tad to wajjaga jaw nahfama nummurä peeminneht, ka buhs, un wifslabbaki, kad isflaidrotajam irr eespehjams to eepreefch peeminneht.

Schahdas isflaidroschanas nu warr jautajumu komiffija faweeem lohzehtem preefchä laffiht.

Kad nu wehl jautajumu isflaidroschanas mas tohp leetatas, tad teem wihtreem, kurreem apgaitmoschana ruhp, wajjadsetu zaur laika-räftem derrigus jautajumus klajä laist un tahs arri isflaidroht. Wehledamees, lai schahdi darbi teef us preefchu westi, es luhdsu schahs mannas jautaschanas isflaidroht:

1) Kurras irr Latweefchu tautas dseefmas? *)

2) Kamdeht Dseefmu-rohta pirms daffas dseefmas no-fautas par dahria puftehm un ohtas daffas dseefmas par laula puftehm? Waj nepeenahjahs ohtadi fauft?

Danbergis.

Kapehz man buhs sawu dshiwibu apdrohschinahht?

Meretti laffam stary awifchu fluddinajumeem arri sinnaas pahri dshiwibas apdrohschinaschenu un atrohdäm usajinaschenu, lai sawu dshiwibu apdrohschinajam, arri schahdu apdrohschinaschanas beedribu agenti us tam strahda; tomehr tahdu naw wehl peenahfami daudj, kas sawu dshiwibu leef apdrohschinahht. Wifspahri nemmoht gan irr dshiwibas apdrohschinaschanas labbumu atfinnufchi, bet pa leelatai daffai dohma: preefch zitta schahda apdrohschinaschana kohti derriga, bet preefch pafcha, kaut kahda eemefta deht, leelahs mafat derriga. „Kapehz man buhs sawu dshiwibu apdrohschinahht?“ ta daschs jauta un us scho jautaschenu dabbuhn ne rehti atbildeht dshiwibas apdrohschinaschanas beedribu agenti; bet waj ar schahdu atbideschenu jeb isflaidroschenu arweenu peeteef, to nu gan newarrestim fazziht, jo zittadi apdrohschinato flaits deenu no deenas wairotahs, arweenu wairaf fouschu liffu sawu dshiwibu apdrohschinahht. Gewehrodami, ka daudj dshiwibas apdrohschinaschanas labbumu naw deefgan isprattufchi, mehginasim to jautajumu zil nefe isflaidroht: „Kapehz man buhs sawu dshiwibu apdrohschinahht?“

I. Kapehz ka wehl jauns efmu.

Kas, jauns buhdams, leef sawu dshiwibu apdrohschinahht, tam tas labbums, ka winnam irr mafata prehmija (mafka) jamalka par apdrohschinato summu nefa tahdam, kas wezzaks buhdams apdrohschinajis; jo prehmijas leelums teef aprehinahhts pehz gadda flaitla, tas irr, prehmija jeb mafka paleef leelata, jo wezzaks tahds irr, turflaht neweens neleegs, ka mafata prehmija naw weeglaki aismalkama nefa leelata. Bes fchi labbuma irr tahdam, kas jauns buhdams

*) Jo par tahm arri tappa jautahs ohtä wifspahrigä flobl-fapulze, bet netappa isflaidrohts, laifam newaldas deht.

Lizzees apdrohfschinatees, arri ta apmeerinaschana, ta winsch par sawejeem irr gahdajis. Nomirst jauneklis un aistahj wezzu mahti jeb tehwi, kam winsch bija jeb buhs par mai-fes deweju. Ja nu tahds, sawu dshiwibu apdrohfschinajis, nomirris, tad winsch tatschu saweem apbehdinateem wezza-teem aistahj naudas summu par atspaidu. Lai neweens, us sawu jaunumu un wesselibu palaisdamees, nedohma, ta nahwe winnu newarr aistahrt, jo „wezs us nahwi gaida un jauns nomirst“ irr sinnams fakkams wahrds.

Zaur eewehrojumeem un peedfwojumeem irr peerahdihts, ta no 1000 jaunekteem, kas 20 gaddu wezzi, nomirst gadda laika 9 lihds 10 un no 1000 wihreem, kas 35 gaddus wezzi, nomirst gadda laika 12 lihds 13. Ta tad no mirschanas arri naw jaunais drohfsch, nahwe neweenu neschehlo. Tapat ka jeb turra ehla warr ar ugguni aiseet, ta arri zilwels, jauns waj wezs, warr katra laika nomirt un ka katrs gahdigis fainneeks leel sawu mahju ugguns apdrohfschinafschanas beedriba apdrohfschindaht, ta arri gahdigam zilwefam sawa dshiwiba buhtu ja-apdrohfschindaht, tad pat us tam nedohmatu, ta lippigas sehrgas warr drihs zilwefam peemestees un wiffadas dshiwes breefmas usbrutt.

Jauniba irr wesselibas, zerribas-un spehta-laiks, irr tas laiks, tur par sawu nahlamibu jagahda un tur wiffu lab-bati arri warr gahdaht; tapehz jaunibas laika irr dshiwiba apdrohfschinafschana weeta.

Itt nepeetni katram pee firde listum, lai ar dshiwibas apdrohfschinafschanu nekawejahs. Daschs labs, wessels buhdams, us tam nedohma; bet tad wehlat paleel flimmigs, tad to labpraht darritu, bet tad irr par wehlu, firde-ap-sinna tam pahrmett, ta naw ihsta laika par sawejeem gah-dajis, ta mirdams tohs aistahs bes atspaida, jo flimmigs buhdams nespehs peenahfami par sawejeem us preefschdees-nahm gahdaht. (Uf preefschu wehl.)

Behrles un selta grandini,

jeb ihfas mahzibas jauneem kaudim u. t. pr.

Pirma daska.

Ar tahdu wirsrafstu schai 1874. gadda pee Ernst Pla-tes kunga grammatina irr drikketa. Grammatina gan naw leela (til 28 lappu pusses), tomehr wiinna mannu wehribu us fewi greefust, ta newarru aistahrt, tahdus wahrens par to nesajzije.

Behz sawas pahrliezinaschanahs warru fazzijt, ta grammatinas wirsrafstis jaw wiinnas wehribu issakka, teefscham kreetnas un derrigas mahzibas muhsu jauneem kaudim! Ja newillohs, tad es no sawas pusses zeen. D. P. kungam, schahs grammatinas pahrtulotajam, itt laipnigu „paldees“ par pahrtulofjumu issakku.

Ja newillohs, tad D. P. kungs laifam wehl mias ar grammatu farastlischanu (es tit gribbu fazzijt: Latweefchu walloda) kuh publejees un tamdeht par wiinna wallodu nelahdas usteifschanas newarru doht, ta irr wairaf pehz Wahzu wallodas isteifschanas wihfes, gandrifs us latras lappas to warram pamannih. Tapat arri no tahm tur buhdamahm dieefminahm jafakka, ta tahs irr pawahjas, lai gan tahm kreetna lohdola netruhst. Bet „darbs dauks-reis darrihts, meistari darrina,“ zerrefim, ta ohtru dastu isdohdams pahrtulotajis wallodas skaidrumu wairaf eeweh-rohs.

Weidsoht mihteem jaunekteem un jaurellehm peelohti-naju: ne-isschlehrdat sawu naudu par schahdahm tahdahm grabaschahm un grefneem puzeschanas neefkeem, bet pirjeet labbati few grammatas, is turrahm few daschu labbu pamahzifschanu un padohmu sawa jauniba warrat smel-tees; wehlohs, ta arri schi grammatina jums netruhstu.

Schahs grammatinas pahrtulotajam wehkreis frefnigi pateidamees, luhdsu jo drihs arri ohtru mahfmu tautas laist. S. R.

Keisars palihdf.

Wahzu awises lassam schahdu Wahzija notiffuschu at-gaddijumu: Kahds dselszetta deenastneeks, S. wahrda, kas tahda eemefla deht newarreja ar sawu preefschneeku istitt, luhds deenasta waldbu, lai wiinnam zittu darba weetu eerahdoht, ta lai winsch us tahdu wihfi zittu preefschneeku dabbutu. Winsch, prohti S., ar sawu luhgschanu to pa-nahza, ta tikla no sawa deenasta atlaists un zittu deena-stu wairs nedabbuja, lai gan wiffadi nopuhlejahs weetu melledams un kreetns deenastneeks bija. Wihrs bes pe-nas palidams nespehja wairs sawai seewai un behrneem maifi apgahdaht un arweenu ielata truhkuma nogrimma. De winsch faehmahs, noekt pee (Wahzu) keisara, kas to brihdi Emfe usturrejahs un nodohd keisaram pat luhgschanas rakstu. Drihs pehz tam winsch dabbutn rakstu no Berlines, lai sawas leezibas shmes eefuhtoh. Schinnis deenas winsch dabbutis weetu Bruhschu walstis deenasta, tit labbu weetu, ta winsch pehz sawas mahzibas labbaku ne-warr gribbeht.

Dahwanas preefsch missiones.

Rihgas aprinka mahzitaji nu jaw tahdus gaddus awi-ses irr eelittuschi, to winnu draudses gadda laika bij fa-mettuschas preefsch missiones un kurl-mehmo skoblas. Ir zitti Widssemes mahzitaji to atradduschi, ta tahda sinna-schana efoht labba un us preefschu to paschu arri darrihs preefsch zittahm Widssemes teefscham. No Rihgas aprinka schogadd schi sinna nah wehlaki tadeht, ta weens mahzi-tajis bij aiskreisojis us Wahzjemmi un newarreju dabbutn sinnaht, zil wiinna draudse bij dewuse. Bet schogadd pa-wiffam tikla famefts

	preefsch paganu missiones	preefsch Zuhdu missiones	preefsch fael-nahme skobla.
no Rohpascheem . . .	15 r. — f.	12 r. — f.	8 r. — f.
„ Suntascheem . . .	10 „ — „	5 „ — „	5 „ — „
„ Mahlpils . . .	15 „ — „	7 „ — „	7 „ — „
„ Nihtares . . .	4 „ 60 „	— „ — „	3 „ 3 „
„ Jaunpilles . . .	39 „ — „	20 „ — „	5 „ — „
„ Waddaleenes . . .	8 „ — „	2 „ — „	— „ 75 „
„ Kohnefes . . .	7 „ 90 „	3 „ — „	10 „ — „
„ Niskraufles . . .	10 „ — „	7 „ — „	7 „ — „
„ Leelwardes . . .	10 „ — „	2 „ — „	3 „ — „
„ Kschilles . . .	30 „ — „	10 „ — „	13 „ — „
„ Dohles . . .	10 „ — „	10 „ — „	12 „ — „
„ Skoblas . . .	20 „ — „	— „ — „	53 „ — „
„ Dinamindes . . .	19 „ — „	10 „ — „	7 „ — „
„ Krimuldas . . .	10 „ — „	10 „ — „	17 „ — „
„ Sigguldas . . .	15 „ — „	15 „ — „	20 „ — „
„ Lehdurgas . . .	20 „ 50 „	10 „ — „	28 „ — „
„ Pehteruppes . . .	37 „ — „	8 „ — „	7 „ — „
„ Abdascheem . . .	40 „ — „	6 „ — „	14 „ 50 „

Lai Deehs swehti sawus sehjumius ar dauds bagga-teem augkeem! J. Schilling,

Rihgas aprinka prahwesis.

Mubbenes missiones swehtu beedreem

(4. Sept.) darru sinnamu, ta schinnis swehtis mihslestibas dahwanas irr eenahfuschi: preefsch paganu missiones 15 rubl. un preefsch Zuhdu missiones 17 rubl. Tahs paganu missio-nei wehletas dahwanas irr atdohtas Berlines Goffnera missio-nes beedribai, kas Rihst-Indija starp Koles kaudim gauschi swehtitu darbu strahda, pee ka palihdsiba ihpaschi taggad gau-schi irr wajjadfiga; Zuhdu missionei wehletas dahwanas irr atdohtas Jelgawas Israela missiones preefschneezibai.

R. Vogel, Dikku mahzitajis.

Latweefchu wahrdu-grammata.

Tohs darbus pee Latweefchu wahrdnizes ohtras daskas, prohti Wahzu-Latweefchu daskas, no dauds pusfehmu luhgs-irr apnehmees galla iswest Brasche tehws, agrakais

Vahrtes draudses mahzitašs, kas taggad Leevajā dšihwo. Preeščschi darba to materiali jaw irr lehpā laššijuschi un fastahdijuschi starp jitteem nelaiķa Neikena mahzitašs un peh; wiina bislapa tehws Ulmans; taggad nu wišs tas materials irr nodohšs Brahsche tehwan, kas irr no Deewa apdahwinahšs ar wišahm tahm dahwanahm, lahdas pee šchišs isdarriščanas wajadšigās. Ortografijā saprohtams arri tur buhs atmešt dubultneeki, tā jaw pirmā dakkā. (Latw. aw.)

Sihfaki notikkumi is Rihgas.

Tai nakti no 18. us 19. Sept. pulstien pušzest divōs izzehlahs ugguns-grehšs Dinaburgas eelā N 34. Nodogga masa tohka mahjina, kas peederreja pilšfehnteezei, Gewai Pawlownai un atraddahs sehšwiddū. Ugguns dsehseji bij drihs palihgā šteigufchees, tā la ugguns nedabbuja zittahm ehtahm peemestees. Mahjina nebija apdrohschinata; wiinas wehrtiba bijuse 500 rubtu.

Tai 19. Sept. pulstien pušzest septindš waklarā tiffa Grinhofa nammā Rungu eelā N 21 atrahšs jaunpeesimnis behrniašč, puisens, kas tur bija nolikšs. Atrasto behrninu nodewa pilšfehntas šlinneeku nammā behrnu-fahemščanas nodakkā preešč apfohpsčanas.

Rihgas Latweeschu beedriba.

Swehtdeen, tai 29. Septemberi, tā Mikkela deenā, buhs beedribas sahlē: musta no „Guterpe-orkeštera,” dšeedafchana un danofchana. Bikketes preešč beedreem 50 kap., dahmahm 30 kap. un lauzineekeem 75 kap. irr swehtdeenā no pulst. 7 pee kasses prett beedru-tahrtas usrahdiščanu dabujamas. Gefahums pulstien 9 waklarā; beigums pulstien 2 nakti. Rahrtibas komiššija.

Grahmatu sinna.

Puštigais nerris us tirgus-platšča.

Tohku spēhle eelšč diweem zehleeneem. Pahrehtis Joh. Geinr. Baumann, (ohtra drikke). Maksa 10 kap.

Mannā bilšču un grahmatu-druffatawā Rihgā pee Peh-tera basnizas irr dabujama

Widsemes

wezza un jauna

Laiku-grahmata us 1875to gaddu,

ar 7 bildehm puščkota un šaturra 96 lappa pušes lihš ar peelikkumu pahr dšihwibas apdrohschināšanu, kurrar irr 16 lappa pušes. Maksa ne-eseetas 5 rubl. par šimtu, eeseetas 10 kap. gabbalā, ar baltahm lappahm un wahku 15 kap. gabbalā. **Ernst Plates.**

- 3. S.—P. „Subrineeku mahnu-tizjiba“ fahemam. Pawalkas brihscheem atlaiščat mums lahdas sinnas no fawa apgabbala. Weenalga, peh; lahdas ortografijas rakštat.
- 5. Z.—K. Baldews par subtiijumu. Effam wišhu isleetajuschi. Deewa-wahrous newarr laizigās sinnas eejault, latram fawa weeta. Par ortografijas leetu, lubšami, nebehdajat.
- U. L.—U. Juhs gribbat sinnabt, waj tas rakšs šihmejahs us L. tungu. Us tam mums ja-atbild, tā jaw gaddeem ar L. I. draudšigā fatiščanā dšidwojam un mums nelahda eemesla naw, wiina taut tā aištiti jeb wiinam usbrukt. Kas minneto rakštu, us L. tungu šihmedams, tulko, tas laikam nepašišti „M. w.“ zenteenus, jo „M. w.“ nelam neparešji negribb usbrukt; tomehr nošchelojam, ja pahrehtigščanā usnehanušchi rakštu, to dashadi warr tulloht. „Launam launas dohmas,” to nepeemiršim. **Redakšija.**

Lihš 27. Sept. atnahlufšchi 2973 fuggi un aiščahjufšchi 2821 fuggi.

Atbildedams redaktehšs Ernst Plates.

Sluddinaščanas.

Walmeerā

teel weenas klaweeres pahrohtas pee better Dahlberg. 1

Gruntš-gabbali no wišhada leeluma teel par 1½ lihš 3 kap. gruntš-naudu par šwadratasfi atdohš Annas muiščā, nelaktu no Rihgas-Bolde-raas dšelsšjella šanzijas, Aleksanderhali. 2

Zehšis.

Zaur ščo darram sinnamu, tā mehš šchē Bernewih l. nammā effam linnu un seklu-andeli eetaišijuschi un apfošlam freeinu opdeenesčanu. **Brahli Krüger.** 1

Duhnas, spalwu un wasku pehrt par to augšalu zennu

A. Drescher,

Jelgawas Uhr-Rihgā leelā eelā N 4. 3

Kreewu šklaidrus wihnohgu-wihnus

peedahwa

C. W. Schweinfurth,

pretti birščas nammam, Rihgā. Krohšineekeem, restoranteem un dohneekeem par šinnu, tā parente us gaddu preešč Kreewu wihnu pahrohsčanas maksa preešč pilšfehntahm 15 rubl. un preešč lauzineekeem 8 rubl., ar to teefu, ar 18 mahjas pahroht (preešč aišnesčanas un dšerščanas turpat).

Wescherenes bes familijas warr par 5 rub. mehnesča-lohnes lihš ar edščanu un ošhwolli weetu dabuht Aleksanderšehhe pee Rihgas. 2

Meeschus pehrt Stalbes muiščas walbiba. 11

Wiššina besmeri

no itweena leeluma! ar augšta krohna walbiščanas un Rihgas rahtes šihnehm apštempeleti, tamdeht preešč andeles darboščanahm un faimneezibahm derrigi, tā arrišjan tee masee lohtes besmeri irr pilnā krahjumā un teel pahroht — tas pirzeja wahros latram besmeram par weli wiršū uššis un arrišjan latram besmera pirzejam weena pee Ernst Plates lunga drikketa preešč 1875. gadda geldiga Widsemes laiša-grahmata par weli klaht dahrinata eelšč tašš **wišhu-wezzakas un gruntigas**

J. Redlich

Englišču magasihnes, Rihgā.

„Berribas“ beedriba!

Nomirra tai 22 September Martin Wolmar N 006/9.

Preeščšneeziņa.

Usaižinaščana!

Spreštinu pagasā — Walmeeras kreisē, Rubenes basnizas draudšē — tiks peh; weetneeku pulka špreduina no 6. September f. g. ar N 53, tā peh; augštas walbibas pawehlesčanas pagatawojama, „Saimes registera“ farakšiščana masaprašitajam zaur torgu, kuruš 21. Oktoberi f. g. pulstien 10. pre šch pušzorenas šchejeenes teefas mahjā noturrehts taps — nodohša. Tad nu tohp wišši tee zaur ščo usaižinati, kurri šča pagasā „Saimes-registera“ farakšiščanu gribetu usnemtees, augšchā notestitā laišā us lehraki rakšiščanas-šobliščanu, šchejeenes teefas-mahjā šanakt.

Spreštinu teefas mahjā, 10. Sept. 1874. 2

No Surgeem 1875tā gadda taps tā pee Stomerenes (Waltas kreisē, Gulbenes basnizas draudšē) peederriņa pušsmuišča Konstanzenhof ar 390 pušrawetahm tihroma lauka ihšten labbas semmes us 12 gaddeem no weetas renē isdehta. Rentesčanas nolikkami irr Stomerenes muiščas walbiščanas šantori dabujami. **Stomerens,** tai 7tā August 1874. 1

P. Martinson.

Muiščas walbiščana.

Krahšns poboi teel lehti pahrohtu no

Z. C. Zetlu.

Dohmas basnizes platšča Wolzonna mahjā N 5. 2

Zarnikawas

Mengelmuishas

pagasta waldischana, Wissemme, Rihgas aprinki, usaižina žaur šho wiffus famus ahrpufs pagasta dšihwodamus pagasta lohžektus, tillas wihreeschus la feeweeschus wiffwehlaki libds 15. Oktoberi f. g. preefch faimu-registera sagattawofschanas scheidt peenest

- 1) sawu un sawu familijas lohžektu krusamas sħmes un
- 2) preefch teem no wianna pederrigeem, las pehž X rewiffias (1858) mirruschi, mirschanas sħmes.

Ras nellaušis, tiks ar 3 rubli strahpešis. 1. Kam weglaki buhtu sħihs sħmes Rihgā peenest, warrehs winnas 11. un 12. Oktoberi f. g. „Eustiga“ cebraufschana (Pehterburgas ahrpilscheta us Kalku un Dširawu eelas pūhra) sħai pagasta waldischanai noboht. Arri noboščanas turpat tad warrehs famalfacht un passet pahrmihit.

Wiffas pilschetu un semju polizejas teel luhgatas, sħo usaižinaschanu wiannu aprinkōs dšihwodameem sħi pagasta lohžekteem pasluddinacht un wiannus bes peerahdichanas, la sħe meldeufschees, nelahda wihšē nepeeturreht.

Zarnikawas pagasta mahja, tai 23. Septem-beri 1874. 2

Wiffseem sħejenes pagasta lohžekteem, tikpat labbi wihreeschēem la arri meiteeschēem, darra sħi pagasta waldischana sħinamu un usaižina wiannus pee no liffumeem nolittas sħrapes bes lahbas laweschanas un wiffwehlaki libds 15. Dezember f. g. sħe sawas wezzuma sħmes peenest, noboščanas aismalfacht un wajjadfigas usurreschanas sħmes woi passet isnuemt un tahs la arri no sħihs waldischanas isobohas leezibas u. t. pr. sħmes sħihwes-weetas polizejai usrahdiht, un luhds wiffu semju un pilschetu polizeju waldischanu, pehž sħihs walfis lohžekteem melleht, teem zeefchi peefohdinacht, sħai usaižinaschanai pallaušit — un prettineklus pehž 15. Dezembra sħ. g. la arrestantus sħai waldischanai peesuhit.

Soun-Laihendōs, Pehsu-Waltas kreise, Dppe-lalna draudse, 13. Septembei 1874. 3

War eewehroschannu.

No Widrišchu, Igates- un saweenota Pehdurgas pagasta waldischanahm teel žaur sħo, wiffas pilschetas, muishas- un pagasta-polizejas luhgatas, wiffseem sħo pagastu pederrigeem, tik pat us passit, la arri bes passet dšihwodameem lohžekteem (wihreeschēem la feeweeschēem) sħinamu darriht un peefohdinacht, la teem, deht tagadeja faimu-registera sarafstichanas, wes atraufschanahs wiffwehlaki libds 5. Oktoberi f. g. preefch sewis un familijas, tahs wajjadfigas krusamas-sħmes un mirschanas-leezibas, pħdejas no 1858 g. sħloht, sawahm pag. waldischanahm libds ar to no spreessta faimu registera ralfstichanas nauwu japeenest. Turklacht wehl teel luhgats, teem paschēem sħinamu darriht, la ja wianni sħo usaižinaschanu nelloušis, sħrapē kritihs un teem wiffas tahs sħobščanas buhs ja-attihšfina, las žaur to nepallaušichanu želtōs.

Lebburgas pagasti-namma, tai 14. Septbr. 1874.

Rihgas kreise, Nihstares draudse, Kahruschu pagasta teel weeni pagasta sħlohtajē mellehts, las sawu efsameni pee kreis-sħoblas waldischanas nolizzis ire; tam nu sħo weetu potihk us-nemt, tas tai 2. Oktoberi f. g. pulst. 11. pr. pusedeenas ar sawahm attestatahmu pee min. pagasta waldischanas meldejad.

Pagasta waldischanas wahrdā: Pagasta wezjakais Jakob Baldohn.

Weens neprežjees kuisit preefch draufschanas warr peektitees leelā Fuhmannā eelā 36.

No žensures atwehlehts. Rihgā, 27. Sept. 1874. No polizejas atwehlehts. Drikkēhts pee dšihchu-un grahmatu-drikketaja Ernst Plates, Rihgā, pee Pehtera baj.

Mans dšihwollis taggad irr Kungu-eelā 23 Dr. Med. Mandelstamm, 2 azju-ahršis.

Preefch krobna Bainišu pagasta weens palihga sħrihweris, las to ammatu proht un lam labbas leezibas irr teel mellehts. Peeteifschanahs un nolihgšchana turpat teefas- un sħoblas-mahja pee pagasta sħrihwera un sħlohtajaja 7. Oktoberi f. g.

Skohlotajs

las efsamenu nolizzis, warr palihga weetu, no 1 Oktober f. g. libds 23. April 1875, pee Lahdes pagasta sħlohtajaja dabbuht.

Weena weikla istabas-meita un weena labba wefcherene ar labbahm leezibas sħmehtu warr peektitees Maslawas Ahr-Rihgā Romanowkā 263.

Turpat arri grihb pirkē weenu jaun-peenihzi gohwt.

Las 8 1/2 werstes no Rihgas, pee Pehterburgas sħoffejas, landpolizejas 112tā atrohnamais

ihpafschums

ar 64 pūhraweetu leelu grunti libds us tahm tur buhdamadm ehtahm la: krohge, gasuhšis, bohde, dšihwojama ehta un t. pr. irr eemestu deht pahrodhdams. Klachtalas sħinas turpat jeb Selsch-Rihgas, leelā Smilšchu-eelā 23, 2 treppes augsti.

Semfopjeem.

Taggad irr tas laiks, sħunstes mehslus pirkē un uš lauleem islaišit preefch nahlofcha pawaffaras sehjas, la linnēem, waffaras-tweefschēem, meeschēem un kartupekem. Tohs dabbu illatā břihti

Richard Thomsona kaulumiltu un superfosfata fabrika.

Lohit teijamūs 1871ma un 1873sħa gabda Baireeschu un Braunschweigas

appinūs

la arri sħo gabda baireeschu

agrohs appinūs

dabbuja no jauna un pahrodhd wiffu lehtali

Carl Nevermann un beedris

Zuhtu-eelā 21. 3

Rabbas tauku-filles pahrodhd par 1 rubl. 40 lap. pa muzzinu (16ka dalka no muzzas)

A. Drescher,

Jelgawas Ahr-Rihgā leelā eelā 4. 3

Sowem žeenigeem pirzejeem par sħinu, la ešmu aħsemmes bijis un wiffabus wihnus no labbatahm fortehm eegahdajis, kurrus par to lehtako žennu peedahwaju, par kreenu apdeeneschanu un prezēs labbumu galwodams. 3

Carl Gussler

Kalku-eelas sħufri pretti Keesliħa engl. magasines,

Drabbenes un eefalla-dihgli

teel latru deenu pahrodhti

Ilguzeema atžijas-allusbruhi.

Za pehrweschana

un Drehbu drikkeschana

eefch wiffabahm pehrwehm ar jaunatahm probwehm teel žaur leelatu isbuweschanu un jaunū eerikteschanu us to wiffu abtrakō isbarrita.

Waltenbergu Wilnas fabrika,

Mas-Sallazes draudse. 4

Žttin sħalka, mella un balta

Kammwilla

teel leelakās un masatās partijas pahrodhta

Rohpafch muishā.

Peesihm: Wiffas-kahrschama maschina arri irr tuwunā. 3

Fasonas-lohku

taifischanu uni sħellefchanu preefch

dishleru buhwes-darbeem, la: rahmu-lohkus, ehneletus un sħrundotus grihbu dehtus, durwju-, lohgu- un fleidungas-dehtus, lihštes no wiffada leeluma usnehmahs

Georg Thalheima

lohku-darbu damf-fabrikis Weifschu grenz-eelā, pee Strehlmeeku dahra.

Sħpafch labdu watti us 25, 30 un 35 kap. mahz. un wilnainus kamschus eefch wiffadahm fortehm dabbuja

P. Perchendorff

Kalku- un Sħkūhnu-eela sħufri 13.

Appafschā parafstijees peedahwa sawu jaun-eetaito weesu-namun „Hotel London,“ un pee tam apfoblu usmannigu un lehtu apdeeneschanu. Weesu-nams atrohnaš netahlu no žirgus platišcha un irr preefch reisneeku labbas usnehšchanas wiffadi gahdaps.

Pernewā. P. Sparwardt.

Re tik ween sħinu sehlas un linnē bet arri meefchi un ruofit par labbahm žennahm tohp pirkiti

N. Schiemann un beedr.

Suworowu eelā 7. Pehterburgas Ahr-Rihgā.

Tai nakti no 12/13 September irr Aumeister pagastšlohtajaja lungam Jakob Peteršohn weena sehwe no gannibas nosagta. Waffschanas sħmes irr sħahdas: pahtaina jeb gajšohsetaina spalwa, uš peeres masa sħwaigine, masas uš labdo pufst gullebamas krehpes, masa aste, no pilniga leeluma, 6 gaddus wezza, sħipri nostrahdala 50-60 rubl. wehritā. Rihšchōs ar labdo preefchlahju reisehm drufku libdo, tapat labbai preefchlahjai eefchpuffē uš kuhna masa pumypina, kreifai preefchlahjai ahrpuffē uš nagga rehta no wezza plihšuma. Ras sħo lehti atrohō, tohp luhgats to pafchu Peteršohn lungam jeb Aumeister pagastwaldischanai prett pateizibas maksu no 10 rubli f. n. noboht.

Aumeister pagastwaldischanā, tai 16. September 1874. 2

Tai nakti no 23sħa us 24to Septembei tifta is sħalka isfagts druhs ehrehts ar melnahm krehpehm, 4 gaddu wezēs, 120 rubl. wehres, tam Kaijas faimneskam, Jahnē Seibmannam Wiltenshofē Walmeeras kreise. Ras jagto ehreht us-rahda, dabbuh 20 rubl. pateizibas algu.

Matilde.

(Stabstis is dšihwes, pehz Diezmannaa.)

Biju wehl jaunš sehnš, — tā stabsta lahdš Wahzu rafšneekš — kad dewohš zekā, lahdū wezzu floblas beedri un mihtu draugu apmekleht, kas pee lahdā lohti baggata Altenburgeeschu semneeka bija par mahju floblotaju.

Schis semneekš, Gerbera Mikkeliš, kas sawam weenigam dehlam mannu draugu par floblotaju bija peenehmis, bija kreetni turrigs wihrš. Winna grunts ihpaščhums, ko no saweem wezakeem bija mantojis un zaur laimigu prezzeščhanošs bija pawairojis, warreja labbi prahwai muiščhai lihbfāš stabtees. Sawu faimi wińščh turreja gauščhi stingri un bahrgi, un tik pa brihšcheem, kad ar winnu darbeem warreja meerā buht, wińščh druščtu laipnigakš prett teem israhdijahš. Wińščh dohmajahš daudš, daudš augstakš par saweem laudim, un ņhi lepniba deemščehl auga leeliski, ka wińščh it drihš ņabta gandrihš kaunetees, ar lahdū no saweem kalpeem taišni no muttes uš mutti ņarunnatees, — ar kalponehni jau patš nekad nerunnaja. Wiščas pawehles un riħfoščhanas wińščh ar weenu wezakeejam kalpam ušdewa, kom tad wehlať atkal zitteem ņaimes laudim tahš bij ņinnamaš jadarra. Winna lepnums bija winna leelee ņmullee ņirgi, uš lurreem, kā mehđš ņozziht, ne raffa wiřšū nestahweja; winna labbi ehđinataš gohwis un bareotee wehřšchi, kas wiřšhi bija pehz weenas ņpalwoš, prohti melni ar baltu ņwaigšni peere un kam no wiřšū mařakeem netihřumeem waijadseja tiħreem buht; winna leelais pulkš merinoaitu un beidsoht winna neřkaitamaš trahziš ņpahřnaino, kā: sořu, pihtu, wiřtu un ballořchu bars, kas wiřšhi bija no dahřgalahm un labbahm ņlaktahm un zaurahm deenahm pa putnu kuhiti un pagalmu, pehřščhinaja un kladřinaja. Kad wińščh patš, labbi leelš un plezzigš wihrš buhdamaš, ņawas mahjas durwiš bija eestahjees ar leelu ņudraba kalu piħpi ņohbōš, ar weeglu platmallu zeppuri uš galwoš un ihřu, no dahřgas ņakkaš drehbes ņchuhtu kamsoli muggurā, ar ihřahm, plattahm biřahm un ņchaureem garreem ņabhateem kaħjāš un abbus ihřščhluš wiřš truhřim aiřbahřis, — ja, es ņakku, kad wińščh tahđš ņawu baggati apřwehtito pagalmu apřlattijahš, tad uš wiřřadu wiřšhi wińščh tiħri pehz lahdā semneeku leelřunga iřřlattijahš.

Pagalman no trijahm puřřehm stabweja gan gluščhi jaunāš gan arri apřbruhřetas ņaimneezibāš ehřas, turprettim zetturtajā puřřē leppojahš patte greřna dšihwoščhanoš mahja un leeli eebrauřřchanoš wahřti; paščhā wiđđū bija leela ņmulka ballořchu buhda. Mahjas appařřchā atraddahš peena un zittu ehđamu leetu kambariš. Reħki mirdseja ņpohđri noberřti alwas, miřřina un kappara jeb warra trauři.

Bet žil lepnš arri Gerberš bija, tad tatišču wińščh turreja itt zeeti un stingri pee ņeħa tehwu-

tehwu liřřuma, ka ņaimneekam ar faimi weenā iřtabā un pee weena galda ja-ehđ. Sinnamaš winna paščha ņamilijas galđš stabweja garrajam ņaimes galđam auřřtatajā gallā, křuřtiřti nolikřti un ar baltu galđautu apřlahtš; tāpat arri zittabi ehđeeni nahza uř ņeħo ņamilijas galđu, ne kā uř ņaimes galđu, kaut gan arri tur wiřřu leetu pa piřnam atraddahš un katru reiř kreetnš kauřču publiš apřahrt ņehđeja. Wiřřeem laudim waijadseja, piřmaš pee galda peeřehđahš, tapat stabwoht kluffu ehřčhanoš pařtaruš nořkaitiht un patš ņaimneekš ar ņawu ņamiliju lihđš ņlattija. Stipru runnaščhanu waj lahdāš joħfoščhanošs pee galda wińščh nekad neattahwa, un kad lahdū reiř kaut lahdš ņlannaš troħřniš zeħlahš, tad wińščh tikkai druřtu ar naři pee ņliħwja peelapřeja un tuhliť wiřři bij atkal kluffu.

Taš wiřš notikka gan tāpat arri zittāš leelakāš semneeku mahjāš, bet tomeħr Gerberam bij wehl lahdā ihpařchiba jeb ņawabiba, kas to no zitteem winna kařrtāš laudim ņeħliħra. Wińščh bij ihřti loħdoligš semneekš, pehz wezkaš mohđes, wińščh griħbeja semneekš buht un bij lepnš uř tam, ka wińščh taš bija; bet turklaht wińščh arri labbi ņinnaja, ka tahš zittāš kařrtāš stabweja mahziħāš daudš augstaki neħa semneeku kařrta un ka tadeħť daščkařrt tahš ar neezinaščhanu uř semneekeem nořlattahš. Taš nu winnam bija par leelu ihřnumu un nepatiřščhanu, tāpat kā arri taš winnam leelas erreřtibāš darrija, ka wińščh no walřš liřřumeem, teeřas rařřteem un awiřehm neħo daudš neřpeħja ņaprařt. Šchahđu truhřumu pee ņewiš manniđamaš wińščh nu zeeti apneħmahš gaħđahť, ka winna beħrni kreetnu mahziħu dabbutu, lai teem nebuhtu ar tahđahm paščahm greħtibahm un nepatiřščhanoħm jalauřahš kā winnam.

„Biřřseħtu laudis un tāpat arri tee augřmani, uř ņemehm arweenu no tam runna, ka winni eřohť daudš wairaf mahziťi neħa semneeki, un winneem tai leetā taiřniba.“ Tā Gerberš daudš reiř mehđsa ņozziht. „Bet kaħeħz tad muřřu beħrneem nebuřš to pašču mahziħu dabbutu? Waj kaħeħz, ka taš daudš naudaš mařřa? Man tai naudaš deeřgan, pateeři daudš wairaf neħa daščham muiřčneekam; tadeħť naw man itt nemař greħti ņaweem beħrneem tahđu pašču mahziħu doht, lahdū tee doħđ ņaweem „deħleem un meitařm“, — — — un lai man tur arri tuhřřtořchi un wairaf iřputt. Man tai deeřgan iřř. Žittu kauřču beħrneem nebuřš neħa wairaf buht, it neħa, kā manneem, jo es tatišču warru to wiřřu kā neeku aiřmařřahť. Ža es ņew katrā briħđi, kad tikkai eedohmajohš, tiħri patiřščhanoš deħť to ņmulkało pahři ņirgu warru nopiřkt, pee kam tuhřřtořchu dahđeru kā klingeru no roħlahm iřlaiřču, ja es weenā paščhā walfarrā řimtu un wairaf dahđeru uř kařrtim warru noziřřt, tadeħť tad es ņawai Matildei newarru par neeka

500 dahldereem flaweeres nopirkt? Baj es newarru fawai meitai guvernanti un fawam dehlam aumeistaru turreht? Ko tad tahds pahris zilweku warr maffaht? Kad teefas direktors Langbeina lungs un hosrahts Griinberga lungs warr sewim tahdus putnus turreht, tad Gerbera Mikkelis to warr dauds labbaki darriht!"

Kà fazzihstis tà darrihts. Wairaf gaddus winsch turreja fawai meitai guvernanti, kas par laimi nebij it jauna un tahda aufchiga, bet ihsti prahtiga feeweete, un fawam dehlam, kà jau to pirmal minneju, bija winsch atkal mannu draugu par skohlotaju peenehmis. Sinnams, labbu naudu gan tee abbi winnam maffaja, bet ko Gerbers, turrigs wihrs buhdams, par to behdaja! Winsch warreja to darriht. Bet lai nu gan winsch, Gerbers, fawai meitai mahjas ohtrà tahschà itt lepnu dshwolkli bija eeriktejis, un laut winsch tai arri mahzibas us mahzibahm dewa, tad tomehr winsch itt stingri us tam pastahweja, ka winnai un tapat arri dehlam nekad pehz pilfehtas mohdes nebuhs gehrbtees, bet arweenu jo prohjam tiffai semneeku drehbès staigahst.

"Es esmu semneeks," winsch fazzija, "un manneem behrneem wajaga arri semneekem palikt un tapat gehrbtees, kà es un kà muhsu tehwi tehwi zaur gaddu fimteneem gehrbuschees.

Kad es Gerbera mahjà nonahzu, tad wis pirmais zilweks, ko fehtà eegahjis fatappu, bij kahda smalki noauguse flaila meitene. Winna warreja knappi 18 gaddus wezza buht, ar smuktu appatu feju un sillahm azzim. Winna kaisija paschu laiku putneem graudus un es newarreju no tahs flaitas, lai gan ne gresni gehrbtas meitenes gandrihts ne azzis nogreest. Beidsoht, kad winna manni pamanija un ar fawahm ispulgoschahm azzim us manni it kà ko praffidama luhlojahs, es gahju tai klastak, fweizinaju un praffiju, waj skohlotajis Seeberga lungs mahjà.

Lainigi palohzijusehs, winna atlahpahs drufku no ta warren leela putnu barra, kas tai wifs apkahrt bija sapulzejees, un graudu seezinu pee semmes nolikuse, nahza drufku smaididama man pretti.

"Zuhs laikam gan buhfeet tas lungs, ko winsch jau sen gaida," winna teiza. "Luhgtu effat til labbi, nahzeet!"

Winna gahja schigli pa preefschu un es tai pafkat. Kad mahjà bijam eenahlfuschi, tad winna waddija manni pa treppi augschà, parahdija kahdas durwis, pa kurrahm man eelschà ja-eijoht un tad drufku palohzidamahs mihligi us manni fazzija: "Bet luhgtu, nahzeet atkal drihts semmè, arri muhs apmekleht, jo Zuhsu apmekleschana mums wisseem buhs par preeku."

Pee pufdeenas galda es fatappohs atkal ar fawu mihligo meitau, — Gerbera Matildi, — un pehz pufdeenas maltites, kad Gerbers pats nogahja deenaswiddu gulleht, tad winna luhdsa, lai mehs,

Seebergis ar fawu skohlneeku un es, tai lihds us winnas istabu eimoht. Winna pawehleja, lai drufku wehlat mums tur kaffiju eeneffoht. Mehs eegahjam tai ar puklehm gresni ispuschlotà istabà, kurrà arri brangs grahmatu trahjums atraddahs. Pehz tam, kad kaffiju bijam nodsehrusch, es fahlu drufzin us winnas brangahm flawerehm spehleht, un Matilde bija itt usmanniga klausitaja, bet kad es patlabban kahdu Webera musihka fazerrejumu eefahku, tad winna palikka itt kluffa un pahr winnas waigu weegls farlanums pahrskrehja. Wehl pehz tam, kad es jau biju beidstis spehleht, winna fehdeja brihtinu dohmàs eegrimmuse. Bet tad ahtri uszehlfusehs, winna fazzija: "Nu irr deesgan! Pehz schi musihka fazerrejuma gan labprahst neto wairs newehletohs dsrdeht."

Scho teildama winna berseja ar fawu maso rohzinu few azzis un peeri, it kà gribbedama to sapnu bildi, tahs dohmas un juhtas no fewis aisdshst, ko schis musihka fazerrejums ap winnas bij sapulzinajis. It ar warru fewi pee tam speesdama winna beidsoht praffija:

Waj es gan drihtstu Zuhs, manni lungi, luhgt man lihds us dahrsu nahst, un mannas pukkes ap-
apstattiht?"

Dahrsà stary puklehm staigajoht winna eemantoja atkal drihts netik ween fawu pirmaju jautribu, bet wehl arri drohschibu un duhschu, no mannis to apsohlfichanu isdabbuht, pa plauschanas fwehtkeem winnu atkal schè apmekleht, un schkireotees winna kluffi us manni tà runnaja:

"Waj Zuhs negribbetut til lainigi buht, man to musihka fazerrejumu atfubht, ko piritit spehlejat? Es arri gribbetu labprahst mahzitees to spehleht." To teikuse, winna pasneedsa man fawu masu baltu rohzinu.

Waffara pagahja, un pa plauschanas fwehtkeem biju atkal Gerbera mahjà. Jaw leels pulks weefu bija faraddees, fwehtkus, pehz ta widdus eeradduma, ar pilnigu ehshanu un dserschanu fwehtit. Gerbers sinnams ar tam tohti leppojahs, ka winsch fawus weefus til leeliski warreja usnemt, kà zitti to nebuht ne-eespehja; tadeht winsch arri par tam bija gahdajis, ka wiffi galdi ar ehdeeneem un dschreeneem weenadi apkrauti stahweja.

Ne ar ko un ne us kahdu wihsi winnam labbaki newarreja peelabbinates un to usleelicht, kà kad par teem til pahrliezigi apkrauteem galdeem brihnojahs. Katru reis, kad tas notikka, winna plattais gihmis spihdeja tapat lepnibas preekà, kà winna lauti faules spohschumà, un winna mutte leelidamees tà atbildeja: "Man irr. Es to warru."

Matildei, kam taggad par fainneezi bija jabuht, bija til dauds darba, ka tai til retti, retti kahds wakkas brihtinsch atliklahs, kur es ar winnu laut zil warreju fatiktees un par scho to farunnatees. Winna bija schodeen ihpaschi preeziga un reisu rei-

Fahm mihligi fmaiddama fleppeni us manni paskat-tijahs, itt kà dohdama man sinnah, zil laimiga wiina few taggad juhtotees.

Kad pehz pufsbeneas wiffi weesi us danzofchanu dewahs, kas tur pat kahdà netah, no Gerbera mahjas stahwofchà kroggà bij isrihlota, tad wiinas preeks pahrwehrtahs, jeb lai es tà fallu, isauga tihri par newaldamu traktulibu. Wiina kehrahs itt flakki fmeedamahs man pee rohkas un fazzija:

„Waj ne-eesim arri us kroggu danzoh, Es wehl nelad tur ne-esmu bijuse. Ar to tad lai es arri buhtu gahjuse? Suhfu draugs, tas mahju-flohlotajs, to reis luhdsu, manni us turreenu pawaddiht, turras ferwi par tahdu, kam nellahjajs lihds ar semneekem kroggà danzoh. Luhdsu, effat til labbi, nahkat! Waj ja?“

Es to ar preeku apfoblijohs.

„Al, kas tas buhs par brihnumu tur teem faudim, kad tee „Gerberu lepno Matildi“ fawà starpà eeraudsihs!“ wiina fazzija gahrdi pafmeedamahs.

Mehs gahjam. Kroggà nonahlfufchi, peedstihwojam pateesi to, to Matilde jau eepreeksch bija fazzijuse. Prohti, wiffu azzis bij til ween greestas us Matildi un manni, wiinas waddoni. Un tas tilka ar tahdu usmannibu darrihts, ka ne-atraddahs gandrihs wairs neweena, kas buhtu danzohis, kaut gan musikanti eefahkto danzi spehleja bes apstahfchanahs arweenu us preekschu. Dantschu istaba nebij wiffai leela un ar labbi pafemmeem greestem. Tabakas duhmi, brandwihna un allus twaiki bija to kà bahst peebahjufchi, kaut gan wiffi lohgi un durwis lihds gallam wakkà stahweja.

Gerbers, kas jau preeksch muhsu aiseefchanas lihds ar faweem weeseem turpu bija dewees, stahweja itt lepni turpat pee walkejahm durwim, danzotajus apluhkodams. Kad nu winsch taggad fawu meitu eenahkam redseja, tad winsch kà no negaidita preeka pahrssteigts, tai pretti nahja un diktà balsi tà fazzija:

„Tas irr labbi, ka tu arri atnahlfuse! nu tew arri ja-eet ween reis danzoh ar to kungu, kas tew lihds nahjis.“

To teizis, winsch dewahs tuhltit pee musikanteem, un rohlu biffchu kulle bahsis, weenu spohschu dahl-deri is tahs iswillka un wiffeem labbi redsoht musikanteem preekschà us galda nolikka, tur klah, tur teil-dams:

„Nu spehlejeet man to labbako danzi, kas jums irr.“

Musikanti apstahjajs dantscha widdù, to tee jau paschu laiku spehleja, un usnehma zittu.

Taggad mums jadanzo, Matilde min kluffi tschulsteja, „zittadi mehs tiffim issmeeti.“

Bitti bija jau atkal eefahlfufchi danzoh, un mehs laidam arri tuhltit pullà. Tas bija brihnischligs danzis, kahdu es preeksch tam wehl nelad nebiju redsejis un wehl wismasat danzohis, til prasts, ka il lats ar to wiswahjako dantscha ismannu to

warreja lihds danzoh. Kats danzotaju pahris pallika arweenu glufchi us to paschu weetu, tur tas bija eefahjis danzoh, tadeht ka arweenu til us kreiso papehdi rinki greefahs un labbo kahju aplahrt slufteja. Us tahdu paschu wiffi bija sinams nu arri man ar Matildi jadanzo, un schis prastais danzis drihs man darrija itt leelu preeku, kad tur klah wehl redseju, ka manna danzotaja israhdiyahs laimiga. To zittu pahru leelakais preeks sinams bija pa wiffam zittads. Kats jaunellis arweenu labbi stipri fleegdams usgawileja, fawu prettineezi jeb prettidanzotaju ar abbahm rohlahm zeeti apwiddu fagrahdams un augstu gaisà pazeldams, un — jo augstak jo labbat.

Tomehr to darroht nedrihsteja arri no ta lifkuma atkabhptes, prohti arweenu us tahs paschas weetas palikt un pehz riftigas taktas tahkat greestees, til lihds kà danzotajas kahjas atkal grihdu fneedsa. Danzotaju us augfchu zelt es gan neufnehmohs, zil weegli tas arri man buhtu nahzees, Matildes smalfo stahwu us augfchu pazelt. Wiina tahdu schnaudstfchanu ne pa wiffam nebuhtu warrejuse panest. Meh, danzoham labbu laiku, un Gerberam bija leelu leelais preeks par to; winsch nenogreesa neweenu azzu-mirkli fawas preeka spihdoschahs azzis no Matildes. Tomehr wiffa schahda btaustifchanahs, fleegfchana un kahju slufteschana bija Matildei ahtrak par apnikfchanu palikfufchi, nefa man, tadeht ta arri, kad danzis beidsahs un tahda nejauka fchurp turp speefchanahs un bersefchanahs zehlahs, manni muddinaja no fcha beesà fludru puhfchana lihds ar wiinu us mahju dohtees.

„Beidsoht warretu gandrihs wehl kahds zits nahst,“ wiina teiza, „warbuht kahds no tuwejeem raddeem, un manni luhgt, lai es ar to danzohu. To es newarretu, un tomehr es negribbetu labprahst neweenu ar fawu aisseegfchanohs apgreuhtinahst.“

To teifuse, wiina panehma manni mihligi pee rohkas un wedda manni zaur beesò fouschu druhsmi pa durwim ahrà.

Saule taiffjahs patlabban reetrumà nogrimt, ar faweem farkaneem purpura starreem kalnus, eefefas un meschu wirfotnes itt fahrti gresnodama. Wifs aplahrt bija kluffums. Tikkat uppites, gar fureas kraftu pa jalku ptawu us mahju eedami staigajam, pa alminu starpahm schlahsdama ar fawu burbulefchanu un tschurkstefchanu kluffumu drufku trauzeja. Labbu brihdi gahjam itt kluffi ne wahrda nerunadami, itt kà bihdamees fcho wisfpahriigo fwehto dabbas kluffumu aiskahrt, lihds kamehr tad pehdigi uppites burbulefchana muhs usajinaja jeb eedrohfchinaja winnai peebedrotees. Matilde, pahri pufkites, kahdas tur gar uhdena mallu wehl ruddena laika itt stalti daikojahs noplufhuse, eefahka kà spehledamahs mehginahst tahs man fwahrku pohgu (pumpu) zaurumà eespraust.

(Uf preekschu wehl).

Gradi un feedi.

Rà daschüreif kaufmannam isdohdabs.

Februara mehnesi (to gadda flaitli esmu peemirfs) lahds kaufmans Jahnis Egliht wahrda no P. pagasta eebrauzis S. trohga, tur sawu sirgu aplohpis un ta aulsta laika deht, winsch no trohdsineeta nemm naktis-tohrteli fitta Wahz'kambari, tur atrohdahts 2 mihtstas gultas preesch gullesthanas, 2 krehfli un weens pulleerehts galds. Tehju pastellejis un labbas waffarinas pachdis, tas sawu ziggaru aissmehlejis un pee degdamas swezzes atgultstas gulta sawu tahs deenas andeli pahrdohmadams. Te ap pullsten 9 waffara, ar wissu leelo sneega putteni atfal eebrauz lahds lungs no Nihgas, kas arri ta nejauka laika deht schai trohga gribb naktis-tohrteli nemt. Kungs sawu tutscheri ar sirgeem steddle atstahdams ee-eet trohga un trohdseneekam prassa pehz tehjas un fitta kambaa. Krohdseneeks lungu us Wahz'kambari waddidams luhds, lai lungs nenemmoht par kaunu, ta tur jaw weens zekawihrs effoht preesch, kas par sawu gultu effoht aismalfajis un tadeht schis winnu no ta kambara newarroht abra raidiht. Kungs kambari ee-eedams, un sawu weest wehl nomohda atrafdams, to peeklahjigi swezinadams luhds, woi schis newarretu tit labs buht un eet trohga gulleht, schim to kambari weenam pascham atstahdams, bet muhsu Eglihtes kaufmanis itt errigs atbild: „Ne, to es gan nedarrischu wis, es par sawu naudu esmu tahds pats lungs ta Zuh's un tadeht palitschu schepat; te irr ruhmes deefgan un tur tai obrä gultä Zuh's jaw gluschi labbi warerat gulleht.“ Kungs: „Tä! bet kas tad juhs tahds effat!“ Eglihte: „Es esmu kaufmannis no P.“ Kungs: „Ja! Zuh's effat kaufmannis no P., tas irr gluschi zitta leeta, bet ar tahdu preezi tad juhs andelejeet!“ Eglihte: „Es andeleju ar wissadu prezi, kas ween irr pasaul.“ Kungs: „Tä!“ fazzidams eesmehle sawu ziggaru un sawas dohmas staiga pa kambari. Kamehr trohdseneeze preesch lunga usness tehju un waffarinas us galdu, tikmehr lungs nu ar Eglihti eelaischahs dsikkafas runnas un pehzat paleel labbi draugi, tur tehju dserdami treez par schahdahm un tahdahm andeles leetahm. Pehdigi lungs us Eglihti falka: „Man irr preets, ta es ar Zums esmu fatizzees un eepafinnees, woi meh's newarretum us tahdu andeli salihgt?“ Eglihte: „Kapehz ne, tad tit ween warrefim salihgt, es preesch Zums sapirtschu wissu, to tit ween Zuh's wehlatees.“ Kungs: „Labbi, es esmu S. kaufmannis no Nihgas un itt sawadas waijadfiba's deht esmu isbrauzis us semmehm. Meh's no sawa kantora gadda-laita pa fints tuhstoschu rubtu prezes pahrdohdam us zittahm semmehm, bet nu mans fenn pasihstamais kaufmannis no Londones man ralsidams irr luhdis, woi es preesch scha fabrika newarroht 500 kalkus sapirtt, sinnam's no leelatas sortes jeb wiss labbaki runtschus, jo winnam tahdas kalku-ahdas effoht nohtigi waijadfigas preesch smaltu zimdu taisschanas. Ja nu Zuh's man 500 dsihwus kalkus eelch mehnescha laika warretut flappeht, tad es Zums dohtu labbu rohtas-naudu un par to arri waijadfigu kontratti warretu norastihht, bet es nesinnu, woi Zuh's to usnemseetees isdarriht?“ Eglihte wissu lunga weenteefigu runnu nollausjees, atbild: „Zuh'su wehleschanohs, lungs, es labprahht warretu usnemtees ispidiht, bet tad Zuh's man dohdeet 50 rublus rohtas-naudu jaw us preeschu, un bes 75 kap. gabbala es arri newarru leelus kalkus jeb runtschus usnemtees sapirtt. Kungs: „50 rublus rohtas-naudu es Zums dohschu, bet ta zenna 75 kap. par kalki man leelabs par augstu buht.“ Nu starp abbeem kaufmanneem eesahlahs andele un ne pehz ilgas dingeschonabs winni arri pateescham salihgt par to zennu

60 kap. no dsihwa kalka. Pehz ne ilgas farunnas abbi kaufmanni atrohht par to labbas, ta lai Egliht kaufmannis pehz mehnescha laika tohs 500 dsihwus kalkus schepat us S. trohgu atwedd, no turreenes tad pats lungs tohs tahlatu us Nihgu flappehs. Lihds ar scho norunnu, abbeju kaufmannu andele arri scho waffar beidsahs, tit lungs gulleht eedams to wehl peeminneja, ta rihtu, tad buhschoht preezhuschees, tad wehl kontratu norastischoht, tur tad schis arri tohs 50 rublus rohtas naudu ismalfaschoht. — Woi lungs par tahdu andeli arri preezigs gabja gulleht, to nemahlu pateitt, bet to sinnu gan, ta Eglihtes kaufmannis ilgi ween no preefa newarreja aismigt, tad bij arehtinajis, ta par 500 kalkem schis 300 rublus staidra nauda dabbuschoht, jo winsch stipri zerreja, ta par 50 jeb 60 rubleem schis 500 kalkus bes nefahdas runnas warreschoht sadabbuht un ta tad 250 rubli atlitfchoht statdras pekhas. Arri to winsch pahrdohmaja, ja tas zekschim kalkus falaschoht, tohs barrojoht, ta arri schurp atweddoht 30 jeb 40 rublus malfaschoht, tad tomehr gandriht 200 rublus warroht rittigi winneht. Ar tahdahm jaukahm dohmahm laudamees, wihrelis arri driht ween itt saldi aismigga. —

Rihtä ap pullsten 7. tit to lungs bij uszehlees un fassiju nodsehri's, kas winsch rittigu kontratu norastidams, Eglihtes kaufmannam arri tohs sohlitus 50 rublus rohtas-naudas eedewa ar to peekohdinashanu, kas arri us kontratta stahweja, ja Eglihtes kaufmanis tohs 500 kalkus no appatsch ralsita dahuma par mehnesi nolitta terminä neatwedd us S. trohgu, tad winnam strahpes nauda buhs jamalka 100 rubli sudr. Par leezineekeem appatsch kontratta wehl parastijahs S. trohdseneeks un lunga tutschers. Driht pehz tam, abbi kaufmanni isfchfidamees, brauze fatiris sawu zekku tai zerriba, ta pehz mehnescha laika atfal S. trohga warrehs satittees.

Nu gan warr dohmahht, ta Jahnis Egliht sawas mahjas pahrbrauzis, driht ween tahdas ohres sagahdaja, ta jaw pehz neddelas laika winsch warreja us kalku ferschanu probjam dohte'es. Mahju no mahjas aptahrt brauzoht, winnam arri laimejahs par itt lehtu malku 500 runtschus saguhstihht, to pehz ilgas ehbinashanas (ar 20 kalkem deht brahta, to wairat bij pirjis) tas arri tohs nolittä terminä ar trihs ohrehm us S. trohgu nowedda, tur steddle peederriga weeta sawas ohres noruhmejis nu eesahla us lungu gaidiht.

(Us preeschu beigums.)

Draugam sweschunä.

Al dsihwo laimigs un peetizzigs.
Peeminni sawu draugu arr;
Ir winsch tad laimigs buhs un preezigs,
Sad Tu ildeenas lihgsmoht warr.'

Eij rihtä drohseh pee sawa darba
Un strahda ar uszihhibu;
Alstahwi taisnibu-un farga
Statru, kas zeesch pahribu.

Ja Zew arr' dasch'reisjeetu greiff,
Tat nepametti zerribu!
Kas uswarr, gallä tal arr reiff
Warr baudiht meer' un laimibu.

Platfch.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plates.

Ne zentures atweddehts. Nihgä, 27. September 1874.

Drittehts un dabbujams pee biltschu- un grammatu-drihtetaja Ernst Plates, Nihgä, pee Pehtera-basnizas.